

เฉลยแบบฝึกหัด บทที่ 9

ข้อ 9-1

I **ข้อแนะนำ** การจัดทำงบกำไรขาดทุนตามแบบวิธีกำไรส่วนเกินจะต้องแยกค่าใช้จ่ายออกเป็นค่าใช้จ่ายคงที่และค่าใช้จ่ายผันแปรได้ สำหรับค่าใช้จ่ายบริหารนั้น โจทย์ไม่บอกว่าเป็นคงที่หรือผันแปรได้เท่ากับเท่าไร จึงสรุปว่าเป็นคงที่ทั้งหมด ส่วนการทำงานตามแบบวิธีที่ปฏิบัติกันมา จะแยกค่าใช้จ่ายออกแหล่งที่เกิด เช่น ต้นทุนการผลิต ค่าใช้จ่ายขาย และค่าใช้จ่ายบริหาร เป็นต้น

บริษัท ศรีฟ้า จำกัด
งบกำไรขาดทุน (วิธีที่ปฏิบัติกันมา)
สำหรับรอบระยะเวลา 1 ปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2530

ขาย		1,400,000	
หัก ต้นทุนการผลิตสินค้าที่ขายไป			
วัตถุดิบทางตรง	380,000		
ค่าแรงทางตรง	300,000		
โสหุ่ยการผลิตทั้งสิ้น (งบย่อย 1-2)	191,000	<u>871,000</u>	
กำไรขั้นต้น			529,000
หัก ค่าใช้จ่ายในการขาย			
- ค่านายหน้าขาย	60,000		
- เงินเดือนพนักงานขาย	200,000		
- ค่าล่วงเวลาพนักงานขาย	20,000		
- ค่าขนส่งออก	<u>70,000</u>	350,000	
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร		<u>100,000</u>	<u>450,000</u>
กำไรสุทธิ		บาท	<u><u>79,000</u></u>

บริษัท ศรีฟ้า จำกัด
งบกำไรขาดทุน (วิธีกำไรส่วนเกิน)
สำหรับรอบระยะเวลา 1 ปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2530

ขาย			1,400,000
หัก ค่าใช้จ่ายผันแปร			
ต้นทุนการผลิตผันแปร			
— วัสดุดิบทางตรง	380,000		
— ค่าแรงทางตรง	300,000		
— โสหุ้ยการผลิตผันแปร (งบย่อย 1)	<u>94,000</u>	774,000	
ค่าใช้จ่ายในการขาย			
— ค่านายหน้าขาย	60,000		
— ค่าล่วงเวลา	20,000		
— ค่าขนส่งออก	<u>70,000</u>	<u>150,000</u>	
รวมค่าใช้จ่ายผันแปร			924,000
กำไรส่วนเกิน			476,000
หัก ค่าใช้จ่ายคงที่			
ต้นทุนการผลิตคงที่—โสหุ้ยผลิต (งบย่อย 2)		97,000	
ค่าใช้จ่ายขาย—เงินเดือนพนักงานขาย		200,000	
ค่าใช้จ่ายบริหาร		<u>100,000</u>	<u>397,000</u>
กำไรสุทธิ			<u><u>79,000</u></u>

บริษัท สีฟ้า จำกัด
โสหุ้ยในการผลิต (งบย่อย 1—2)
สำหรับรอบระยะเวลา 1 ปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2530

งบย่อย 1 โสหุ้ยการผลิตผันแปร

ค่าแรงงานชนวัดฤดูดิบ	40,000	
ค่าน้ำมันหล่อลื่นเครื่องจักร	3,000	
ค่าแรงงานทางอ้อมเบ็ดเตล็ด	40,000	
ค่าแรงงานเวลาวางเปล่า	10,000	
กระดาษทรายใช้ไป	<u>1,000</u>	<u>94,000</u>
รวมโสหุ้ยการผลิตผันแปร		<u><u>94,000</u></u>

งบย่อย 2 โสหุ้ยการผลิตคงที่

ค่าเช่าโรงงาน	50,000	
ค่าประกันภัยเครื่องจักร	3,000	
ภาษีสินทรัพย์—เครื่องจักร	4,000	
ค่าเสื่อมราคา—เครื่องจักร	<u>40,000</u>	
รวมโสหุ้ยการผลิตคงที่		<u>97,000</u>
รวมโสหุ้ยการผลิตทั้งสิ้น		บาท <u><u>191,000</u></u>

II ถ้าต้องการหาทำไรสุทธิเมื่อยอดขายเปลี่ยนแปลง เราจะนำข้อมูลจากงบกำไรขาดทุนตามวิธีกำไรส่วนเกินมาใช้ประโยชน์ คือ จากงบกำไรขาดทุนตามวิธีกำไรส่วนเกินสามารถคำนวณความสัมพันธ์ระหว่างค่าขาย ต้นทุนผันแปรได้ และกำไรส่วนเกิน เป็นอัตราส่วนร้อยละดังนี้

ค่าขาย	1,400,000	100%
ต้นทุนผันแปร	<u>924,000</u>	<u>66%</u>
กำไรส่วนเกิน	<u><u>476,000</u></u>	<u><u>44%</u></u>

ดังนั้นจึงสามารถหาค่าไรสุทธิเมื่อยอดขายเปลี่ยนไปเป็น 1,300,000 บาท และ 1,500,000 บาท ดังนี้

ค่าขาย	100%	1,300,000	1,500,000
หัก ต้นทุนผันแปร	<u>66%</u>	<u>858,000</u>	<u>990,000</u>
กำไรส่วนเกิน	<u>44%</u>	442,000	510,000
หัก ต้นทุนคงที่		<u>450,000</u>	<u>450,000</u>
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ		<u>(8,000)</u>	<u>60,000</u>

ข้อ 9-2

ในกรณีนี้บริษัทมี 3 ทางเลือก คือ

1. ทางเลือกปัจจุบัน คือขายหน่วยละ 9 บาท และขายได้ 120,000 หน่วย
2. ลดราคาขายลง 20% คือขายหน่วยละ 7.20 บาท และขายได้ 180,000 หน่วย
3. ลดราคาขายลง $33\frac{1}{3}\%$ คือขายหน่วยละ 6 บาท และขายได้ 200,000.-

งบกำไรขาดทุนแบบ Contribution Margin Approach ในแต่ละทางเลือกจะปรากฏดังนี้

	ทางเลือก 1	ทางเลือก 2	ทางเลือก 3
ปริมาณขาย	120,000 หน่วย	180,000 หน่วย	200,000 หน่วย
ค่าขาย	1,080,000	1,296,000	1,200,000
หัก ค่าใช้จ่ายผันแปร			
วัตถุดิบทางตรง	180,000	270,000	300,000
ค่าแรงทางตรง	360,000	540,000	600,000
ค่าใช้จ่ายผลิต	90,000	135,000	150,000
ค่าใช้จ่ายขาย	<u>36,000</u>	<u>54,000</u>	<u>60,000</u>
	666,000	999,000	1,110,000
กำไรส่วนเกิน	414,000	297,000	90,000
หัก ค่าใช้จ่ายคงที่			
ค่าใช้จ่ายผลิต	135,000	144,000	146,000
ค่าใช้จ่ายขาย	50,000	50,000	52,000
ค่าใช้จ่ายบริหาร	<u>22,000</u>	<u>22,000</u>	<u>28,000</u>
	207,000	216,000	226,000
กำไรสุทธิ	<u>207,000</u>	<u>81,000</u>	<u>136,000</u>

ข้อ 9—3 การกำหนดว่าสิ่งใดเป็นต้นทุนผันแปร (V) หรือต้นทุนคงที่ (F)

1. วัสดุใช้ในการผลิต	(V)	15. ต้นทุนแผนกบัญชีต้นทุน	(F)
2. ค่าเสื่อมราคา	(F)	16. เงินเดือนผู้จัดการฝ่ายผลิต	(F)
3. สิทธิบัตรตัดบัญชี	(F)	17. วิจัยและปรับปรุง	(F)
4. ภาษีที่ดิน	(F)	18. ต้นทุนสำหรับวัตถุดิบ	(V)
5. เชื้อเพลิง	(V)	19. ค่าแรงงานทางอ้อม	(V or F)
6. ค่าพลังไฟฟ้า	(V)	20. ค่าอาหารสำหรับห้องอาหาร
ในโรงงาน	(V)
7. ค่าล่วงเวลา	(V)	21. ค่าเช่าโรงงาน	(F)
8. ค่าจ้างคนงาน	(V)	22. เงินเดือนเสมียนคลังสินค้า	(F)
9. ค่าซ่อมแซมโรงงาน	(F)	23. ค่าแรงหัวหน้าฝึกคนงาน	(F)
10. ภาษีเครื่องจักร	(F)	24. ค่ากระดาษทราย	(V)
11. ค่าที่ปรึกษา	(F)	25. ค่าบ้านอายุพนักงานโรงงาน	(F)
12. เครื่องมือขนาดเล็ก	(V)	26. ซีเมนต์สำหรับกิจการก่อสร้าง	(V)
13. ค่าเบี้ยประกันสินทรัพย์	(F)	27. กระดาษห่อหุ้มน้ำในโรงงาน	(V)
14. ค่าสัมปทาน (ขึ้นอยู่กับนโยบายการตัดค่าสูญสิ้น)			

ข้อ 9—4 จากการพิจารณาตามกิจกรรมของธุรกิจ สามารถระบุต้นทุนผันแปรได้ (V) และต้นทุนคงที่ (F) ได้ดังนี้

ร้านขายดอกไม้

1. ดอกไม้ (V)
2. ริบบิ้น (V)
3. ค่าเช่าร้าน (F)
4. ค่าไฟสำหรับเครื่องปรับอากาศและไฟฟ้าในร้าน (F)

บริษัทก่อสร้างทาง

1. ซีเมนต์, ทราย, กรวด (V)
2. ค่าเสื่อมราคารถแทรกเตอร์ 2 คัน คิดค่าเสื่อม 10 ปี (F)
3. เงินเดือนวิศวกร 10 คน ทำงานเต็มเวลา ให้ค่าปรึกษาในโครงการ (F)
4. ค่าธรรมเนียมธนาคารในการค้ำประกันงานก่อสร้างตามสัญญา (V)
5. ภาษีการค้า (V)

บริษัทประกอบรถยนต์

1. เงินเดือนประธานบริษัท (F)
2. ค่าอาหารกลางวันของพนักงาน ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของเงินเดือน (F)
3. เครื่องมือขนาดเล็ก : ตะปู ลวด กระจก สกรู (V)

ข้อ 9—5 จากข้อมูลที่ให้มาเป็นข้อมูลที่ได้มาจากงบกำไรขาดทุนแบบตามวิธีที่ปฏิบัติกันมา (Functional Approach) ซึ่งมีตัว Unknown บางตัว ซึ่งจำเป็นต้องคำนวณหาโดยการเติมตัวเลขที่ขาดหายไปในช่วงว่าง ต่อจากนั้นจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาตอบคำถาม ซึ่งเป็นลักษณะของคำถามที่ต้องการคำตอบจากงบกำไรขาดทุนแบบวิธีกำไรส่วนเกิน (Contribution Margin Approach)

การคำนวณหาข้อมูลที่ขาดหายไป*

ยอดขาย		100,000	
หัก ต้นทุนสินค้าขาย			
วัตถุดิบทางตรงใช้ไป	40,000		
ค่าแรงทางตรง	15,000		
โซ่หุ่ยการผลิตผันแปร	5,000*		2)
โซ่หุ่ยผลิตคงที่	<u>20,000</u>	<u>80,000*</u>	1)
กำไรขั้นต้น		20,000	
หัก ค่าใช้จ่ายขายและบริหาร			
ค่าใช้จ่ายขายและบริหารผันแปร	5,000*		4)
ค่าใช้จ่ายขายและบริหารคงที่	<u>10,000</u>	<u>15,000*</u>	3)
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ		<u><u>5,000</u></u>	

จากการค้นหาข้อมูลที่หายไปตามวิธีข้างต้นสามารถตอบคำถามดังต่อไปนี้

ก. ค่าใช้จ่ายขายและบริหารผันแปร	=	5,000 บาท
ข. กำไรส่วนเกิน (100,000 - 40,000 - 15,000 - 5,000 - 5,000)	=	35,000 บาท
ค. โซ่หุ่ยการผลิตผันแปร	=	5,000 บาท
ง. ต้นทุนสินค้าที่ผลิตและขาย	=	80,000 บาท

ข้อ 9-6 วิธีการค้นหาคำตอบมีลักษณะเช่นเดียวกับข้อ 8-5

ขาย		100,000	
หัก ต้นทุนสินค้าขาย			
วัตถุดิบทางตรงใช้ไป	22,000		
ค่าแรงทางตรง	30,000		
โสหุ่ยการผลิตผันแปร	5,000		
โสหุ่ยการผลิตคงที่	<u>18,000*</u>		2)
รวมต้นทุนสินค้าขาย		<u>75,000*</u>	1)
กำไรขั้นต้น		<u>25,000</u>	
ขาย		100,000	
หัก ต้นทุนผันแปรได้			
วัตถุดิบทางตรงใช้ไป	22,000		
ค่าแรงทางตรง	3,000		
โสหุ่ยการผลิตผันแปร	5,000		
ค่าใช้จ่ายขายและบริหารผันแปร	<u>40,000</u>	*	4)
รวมต้นทุนแปรได้		<u>70,000*</u>	3)
กำไรส่วนเกิน		<u>30,000</u>	

จากความพยายามเติมค่าในช่องว่างข้างบน สามารถตอบคำถามได้ดังนี้

ก. โสหุ่ยการผลิตคงที่ = 18,000 บาท

ข. ค่าใช้จ่ายขายและบริหารผันแปร = 40,000 บาท

ค. ค่าใช้จ่ายขายและบริหารคงที่ คำนวณได้ดังนี้

$$\text{จุดต้นทุน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายคงที่}}{\text{อัตรากำไรส่วนเกิน}}$$

$$66,667 = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายคงที่}}{.30}$$

$$\begin{aligned} \text{ค่าใช้จ่ายคงที่} &= 66,667 \times .30 \\ &= 20,000 \text{ บาท} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
\text{ค่าใช้จ่ายขายและบริหารคงที่} &= \text{ค่าใช้จ่ายคงที่ทั้งหมด} - \text{โลหุ้ผลิตคงที่} \\
&= 20,000 - 18,000 \\
&= 2,000 \text{ บาท}
\end{aligned}$$

ข้อ 9—7 วิธีหาคำตอบในข้อนี้ จำเป็นต้องแปลงงบกำไรขาดทุนตามแบบวิธีที่ปฏิบัติกันมา (Functional Approach) ให้เป็นแบบกำไรส่วนเกิน (Contribution Margin Approach) ก่อน ดังนี้

	ผลิตภัณฑ์			
	P	Q	R	S
ยอดขาย (ต่อหน่วย)	10.—	15.—	7.—	11.—
หัก ต้นทุนผันแปร (ต่อหน่วย)	<u>3.67</u>	<u>4.25</u>	<u>7.50</u>	<u>7.20</u>
กำไรส่วนเกินต่อหน่วย (บาท)	<u>6.33</u>	<u>10.75</u>	<u>(.50)</u>	<u>3.80</u>
ปริมาณสินค้าที่ขายอยู่ (หน่วย)	1,000	1,200	1,800	2,000

จากข้อมูลข้างต้นสามารถตอบคำถามได้ดังต่อไปนี้

- ถ้ายุติการขายผลิตภัณฑ์ R กำไรสุทธิจะเพิ่มขึ้น = ก. 900 บาท (1,800 @ .50)
- ถ้ายุติการขายผลิตภัณฑ์ R จะมีผลทำให้สูญเสียลูกค้า ซึ่งมีผลให้ผลิตภัณฑ์ Q ลดลง 200 หน่วย กำไรสุทธิจะถูกกระทบกระเทือน = ง. ลดลง 1,250 บาท

วิธีการคำนวณ กำไรเพิ่มขึ้นจากการเลิกขาย R 1,800 หน่วย = 900 บาท
หัก กำไรลดลงจากการลด Q 200 หน่วย @ 10.75 = 2,150 บาท
∴ กำไรจะลดลง = 1,250 บาท

- ถ้าราคาขายผลิตภัณฑ์ R เพิ่มขึ้นเป็น 8 บาท โดยที่ยอดขายเหลือเพียง 1,500 หน่วย กำไรสุทธิจะถูกกระทบกระเทือน = จ. ไม่มีข้อใดถูก

วิธีการคำนวณ ถ้าไม่ขาย R เสียเลย กำไรจะเพิ่มขึ้น = 900 บาท
ถ้าขาย R @ 8 บาท และขายได้ 1,500 หน่วย
กำไรจะเพิ่มขึ้นอีก = 1,500 @ (8 - 7.50) = 750 บาท
กำไรจะเพิ่มขึ้นจากเดิมอีก = 1,650 บาท

- ถ้าเปลี่ยนจาก R ไปขาย T โดยได้กำไรส่วนเกินจากการขาย T หน่วยละ 0.45 บาท และขายได้ 1,600 หน่วย กำไรสุทธิจะถูกกระทบกระเทือน = จ. ไม่มีข้อใดถูก

วิธีการคำนวณ ถ้าไม่ขาย R เสียเลย กำไรจะเพิ่มขึ้น = 900 บาท
 ขาย T 1,600 หน่วยได้กำไรเพิ่ม @ .45 = 720 บาท
 ∴ กำไรเพิ่มขึ้นจากเดิมอีก = 1,620 บาท

5. ถ้านำส่วนหนึ่งของเครื่องจักรที่ใช้ผลิต P ไปผลิต S ถ้า P ลดลงเหลือเพียง 500 หน่วย (ราคาขายเปลี่ยนแปลง @ 12 บาท) เพิ่มผลิตภัณฑ์ S เป็น 2,500 หน่วย กำไรสุทธิจะถูกกระทบกระเทือน = จ. **ไม่มีข้อใดถูก**

วิธีการคำนวณ

เดิม P ให้กำไรส่วนเกิน 1,000 @ 6.63 = 6,630
 ตามวิธีใหม่ P จะให้กำไรส่วนเกิน 500 @ (12 - 3.67) = 4,165
 ∴ การเปลี่ยนแปลงทำให้สินค้า P มีกำไรลดลง = 2,465
 ขายวิธีเดิม S ทำกำไร 2,000 @ 3.80 = 7,600
 เมื่อเปลี่ยนราคาขายเป็น @ 10.5 S ทำกำไร 2,500 @ 3.30 = 8,250
 ∴ การเปลี่ยนแปลงทำให้สินค้า S กำไรเพิ่มขึ้น 650 บาท
 ∴ นโยบายข้างต้นมีผลทำให้กำไรสุทธิรวมลดลง (2465 - 650) = 1,815 บาท

6. สมมุติ P ผลิตได้เป็น 2 เท่าโดยเพิ่มผลิตภัณฑ์ 2 แต่ต้องจ่ายค่าแรงงานสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนขายเพิ่มขึ้นเป็น 3.50 บาท สำหรับทุกหน่วยที่เพิ่มขึ้น ถ้า P ขายเพิ่มขึ้นอีก 1,000 หน่วย ในราคาหน่วยละ 10.- บาท กำไรสุทธิจะถูกกระทบกระเทือน = ข. **เพิ่มขึ้น 5,330.-**

วิธีคำนวณ ผลิตภัณฑ์ P ส่วนที่ขายเพิ่มขึ้น 1,000 หน่วยนี้ มีกำไรส่วนเกินดังนี้

ราคาขาย		=	10	บาท
หัก ต้นทุนขายผันแปร	3.50			
ค่าใช้จ่ายดำเนินงานผันแปร	<u>1.17</u>		<u>4.67</u>	
กำไรส่วนเกินต่อหน่วย @		=	<u>5.33</u>	บาท
∴ การขายเพิ่ม 1,000 หน่วย ทำให้กำไรเพิ่ม		=	5,330	บาท

- ข้อ 9-8 ข้อแนะนำ** โจทย์ในข้อนี้ให้ค่าใช้จ่ายผันแปรและค่าใช้จ่ายคงที่เป็นอัตราต่อหน่วยในระดับการผลิต 1,000 หน่วยทั้งหมด ดังนั้นเมื่อต้องการผลิตและขาย 1,200 หน่วย ค่าใช้จ่ายผันแปรต่อหน่วยก็จะแปรเปลี่ยนไปตามปริมาณการผลิตและขายที่เพิ่มขึ้น ส่วนค่าใช้จ่ายคงที่นั้นจะต้องมีจำนวนรวมเท่ากันในระดับการผลิต 1,000 หน่วยคงเดิม

บริษัท นิฐาน จำกัด
งบกำไรขาดทุนโดยประมาณแบบ Contribution Margin Approach
ประจำเดือนเมษายน 2530

ค่าขาย (1,200 หน่วย @ 200 บาท)	240,000	
หัก ค่าใช้จ่ายผันแปร		
วัตถุดิบทางตรง (1,200 × 4 @ 10)	48,000	
ค่าแรงทางตรง (1,200 × 5 @ 10)	60,000	
ໂสหุຍการผลิต (1,200 @ 16)	19,200	
ค่าใช้จ่ายขายและบริหาร (1,200 @ 60)	<u>72,000</u>	
รวมค่าใช้จ่ายผันแปร		<u>199,200</u>
กำไรส่วนเกิน		40,800
หัก ค่าใช้จ่ายคงที่		
ໂสหุຍการผลิต (1,000 @ 24)	24,000	
ค่าใช้จ่ายขายและบริหาร (1,000 @ 10)	10,000	34,000
กำไรสุทธิ		<u>6,800</u> บาท

ข้อ 9-9 การคำนวณหาต้นทุนส่วนเพิ่ม คือการหาผลต่างระหว่าง 2 ทางเลือก ดังนี้

	เครื่องจักรใหม่	เครื่องจักรปัจจุบัน	ต้นทุนส่วนเพิ่ม (ลด)
วัตถุดิบทางตรง	50,000	44,000	6,000
แรงงานทางตรง	11,000	16,000	(5,000)
ค่าแรงทางอ้อม	4,000	7,000	(3,000)
รวม	<u>65,000</u>	<u>67,000</u>	<u>(2,000)</u>

ข้อ 9-10

1. ต้นทุนจมได้แก่ค่าเช่าร้าน 8,400.- บาท
2. ต้นทุนเสียโอกาสคือรายได้จากการนำร้านไปให้ผู้อื่นเช่าต่อ 600.- บาท